

Tillbaka till naturen med Joseph Davey

Måleri, skulptur och grafik på Ahlbergshallen i Östersund

I Sverige har det tagit lång tid för modernismen att bli förknippad med problem. Det är lätt att hitta orsaker, vi har inte på närmare håll fått stifta bekantskap med krig, sociala skillnader och uppenbar miljöförstöring. Dessutom har många svenskar alltid haft ett andningshål i form av ett lantställe dit de kunnat åka när de tröttnat på all rationalitet, kontroll och urban tristess som präglat arbetsplatserna. Vi har haft spännvidden med högteknologi och social ingenjörskonst å ena sidan och stora ytor av tillgänglig natur å den andra. På detta sätt har vi kunnat följa upplysningstidens rationella framstegsideal som de formulerats av Voltaire och andra, samtidigt som vi kunnat gå tillbaka till naturen i Rousseaus anda.

Länge gick konstnärer och andra kulturskapare sida vid sida med ingenjörerna i utvecklingens främsta led. Numera har de förpassats till en åskådar- eller kommentatorplats. För det är den hårdare delen av arvet från upplysningstiden som överlevt genom postmodernism och senare stadier. Detta till en grad av cynism och politisk korrekthet som nyligen parodierats av Kjell Espmark i boken *Resan till Thule*. Där får en fransk vetenskapsman som arbetar i upplysningstidens anda göra en tidsresa till det svenska 1900-talet och tidiga 2000-talet.

Joseph Davey har också gjort en resa till 2000-talets Sverige. Ursprungligen engelsman har han bosatt sig på Frösön där han verkar som konstnär och musiker. Även om denna flytt inte är en lika radikal kulturkrock som den franske vetenskapsmannens resa i tid och rum, har Davey i viss mån förmågan att se vårt samhälle med en annan blick än vi som levt här hela våra liv.

Det är tydligt att Davey fastnat för naturen och här finns ofta två skikt i målningarna. Dels en yta med mycket ljus, dels ett djupare liggande landskapsmotiv, ibland med människor eller djur. Jag fastnar tidigt för att betrakta ytan som en lins, genom vilken naturen och i en del fall människor betraktas. Här finns något meditativt och melankoliskt men även glädjefyllt i de ljusa färgnyanserna som ofta kontrasterar mot mörka. Ett skimrande ljus ger en hoppingivande grundstämning. Skulpturerna och träsnitten är å andra sidan mer sakligt beskrivande. Davey är om man så vill den moderna människan som har tillgång till objektiva instrument, men i målningens process är han så förtrollad av motivet och situationen att känslan och fantasin tar överhanden.

Jag skriver situationen, för jag anar att många verk tillkommit under social samvaro, eller snarare i efterhand till minne av en sådan. Människor i samspel både med varandra och med naturen. Det kan lätt ses som en strävan mot ett urtillstånd, bort från det skadliga samhället och helt i Rousseaus anda. Denna strävan kanske i längden är människans enda hopp, med tanke på miljöeffekterna av dagens leverne. På kortare sikt kanske den även är konstnärernas enda hopp, om de vill finna en publik. För skilsmässan mellan de hårdare och de mjukare delarna av upplysningsarvet har gjort att konsten för många blivit irrelevant. I det läget kan arvet från Rousseau lätt göra sig gällande.

Text och foto: Torbjörn Aronsson

Volym 2018-02-08